

Obywatelski PARLAMENT Seniorów

DEKLARACJA PROGRAMOWA III SESJI OBYWATELSKIEGO PARLAMENTU SENIORÓW „SENIORZY I PRZYSZŁOŚĆ POLSKI”

1 października 2017 r.

Konsolidacja środowiska. Aktywność obywatelska. Zdrowie i usługi społeczne.

Uznając, iż Obywatelski Parlament Seniorów to efekt trwającego ponad dekadę procesu integracji polskich seniorów, pozytywny przejaw budowy społeczeństwa obywatelskiego, oraz będąc wierni podstawowym wartościom OPS, jakimi są:

samorządność, apolityczność i neutralność światopoglądowa

delegaci na III sesję plenarną Obywatelskiego Parlamentu Seniorów przyjmują niniejszą Deklarację jako wytyczne programowe dla trwającej II kadencji OPS (2016-2019).

Strategia Obywatelskiego Parlamentu Seniorów

1. Delegaci Obywatelskiego Parlamentu Seniorów wyrażają uznanie dla pozytywnych efektów powołania w latach 2016-2017 regionalnych delegatur OPS w siedmiu województwach, w których uzyskano wymierne sukcesy w zakresie:

- wzrostu aktywności delegatów w swoich środowiskach lokalnych;
- zacieśnienia współpracy z organami samorządu terytorialnego różnych szczebli;
- podjęcia współpracy z innymi lokalnymi środowiskami senioralnymi, dotychczas nie obecnymi w OPS;
- podejmowania lokalnych i ogólnopolskich inicjatyw obywatelskich, wobec czego rekomendują powstawanie regionalnych struktur w kolejnych województwach oraz wypracowanie w środowiskach lokalnych płaszczyzny stałych kontaktów służących wymianie doświadczeń i podejmowaniu ogólnopolskich inicjatyw senioralnych.

2. Delegaci OPS oceniają, iż Fundacja wspierająca logistycznie i finansowo działania OPS, w tym powołanie regionalnych delegatur, okazała się niezbędna do prowadzenia aktywnej polityki senioralnej, kontaktów z podmiotami samorządowymi i środowiskiem srebrnej gospodarki wobec czego stawiają pod rozwagę delegatów możliwości zaangażowania się w powołanie do życia **regionalnych oddziałów Fundacji**.

3. Delegaci OPS uznają za konieczne podnoszenie poziomu wiedzy obywatelskiej i świadomości społecznej inspirującej seniorów do aktywnego i świadomego uczestnictwa w formach partycypacji obywatelskiej i wyrażania swojego stanowiska w sprawach ważnych dla kraju i społeczeństwa, toteż pozytywnie oceniają wydanie drukiem *Vademecum wiedzy obywatelskiej* i rekomendują jego lekturę, dostępną także w wersji elektronicznej na www.fundacjaops.pl.

4. Delegaci wyrażają uznanie i poparcie dla pilotażowej *Olimpiady Wiedzy Obywatelskiej* za inicjowanej i realizowanej przez Pomorską Delegaturę OPS, **rekomendując nadanie jej ogólnopolskiego charakteru**. Dziękując za wsparcie Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, rekomendują podobne formy współpracy regionalnych delegatur z samorządem.

Angażując się w kształtowanie polityki senioralnej, Obywatelski Parlament Seniorów wyraża stanowisko w następujących sprawach:

1. Delegaci wspierają akcję społeczną Rzecznika Praw Obywatelskich „**Za starość naszą i waszą**”, zwracając uwagę na znaczenie inicjatywy Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczącej przygotowania **Konwencji o prawach osób starszych**, aktu prawnego, który daje szansę na wzmocnienie praw osób starszych i skuteczniejsze przeciwdziałanie różnym formom dyskryminacji ze względu na wiek.

Polskim wkładem w te prace może być *Karta Praw Osób Starszych*, w której opracowanie włączy się OPS. Szczególnie istotna jest aktywność organizacji obywatelskich, tak aby jak najlepiej określić prawa osób starszych, a także rozpoznać sytuacje ich naruszeń.

2. Delegaci wspierają wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich kierowane do rządu dotyczące przyjęcia kompleksowych rozwiązań zapewniających przeprowadzenie **deinstytucjonalizacji systemu wsparcia dla osób starszych, w tym z niepełnosprawnościami**.

3. Delegaci wspierają inicjatywę Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie organizacji **Pierwszego Kongresu Praw Obywatelskich** w grudniu 2017 roku oraz deklarują aktywny udział OPS w panelach dotyczących praw i sytuacji osób starszych w Polsce.

4. Delegaci bardzo wysoko oceniają **kontrole, badania i zalecenia Najwyższej Izby Kontroli** dotyczące różnych aspektów życia osób starszych, w tym: opieki medycznej nad osobami w wieku podeszłym, opieki nad osobami chorymi na chorobę Alzheimera oraz wsparcia dla ich rodzin, opieki nad osobami starszymi w dziennych domach pomocy.

5. Delegaci z **niepokojem przyjmują ustawę o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego** jako organu właściwego w sprawach rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz pożytku publicznego i wolontariatu. Apelują o wznowienie dialogu z organizacjami pozarządowymi i zwracają uwagę na niebezpieczeństwo uzależnienia III sektora od instytucji rządowej, co stanowi zagrożenie dla niezależności organizacji pozarządowych, równego ich traktowania oraz może sprzyjać wywieraniu ekonomicznej presji na realizowane przez nie cele i zadania.

Obywatelski Parlament Seniorów z aprobatą przyjmuje następujące działania:

1. Uchwalenie ustawy, która z dniem 1 września 2016 r. wprowadziła **wybrane bezpłatne leki dla osób pow. 75 roku życia**, oraz rozszerzenie katalogu leków dostępnych bezpłatnie. Nie mniej jednak widzi konieczność rzetelnej oceny źródeł finansowania tego programu, bowiem w powszechnej opinii jest nim zauważalny i niepokojący wzrost cen leków receptowych i produktów powszechnie dostępnych dla ogółu pacjentów, w tym suplementów diety, odżywek, materiałów chłonnych i opatrunkowych, dermokosmetyków itp. produktów.
2. Podwyższenie najniższych świadczeń emerytalno-rentowych.
3. Opracowanie pierwszej informacji o sytuacji osób starszych w Polsce zgodnie z *Ustawą o osobach starszych*. Rekomendujemy bardziej szczegółowe uwzględnienie działań samorządu terytorialnego w zakresie działań na rzecz seniorów, a także włączenie organizacji senioralnych w proces monitorowania sytuacji osób starszych.
4. Prace nad dokumentem „*Polityka społeczna wobec osób starszych do roku 2030*”.
5. Kontynuację Rządowego Programu „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020 w zakresie powstawania dziennych domów pobytu, a także modyfikacji programu umożliwiającej powstawanie klubów seniorów. Rekomendujemy znaczne zwiększenie środków budżetowych na finansowanie dziennych domów pobytu w kolejnych latach.
6. Oczekujemy spełnienia zapowiedzi dotyczącej zwolnienia emerytów i rencistów z odprowadzania składek ZUS oraz wnosimy o zwolnienie osób starszych od opłat za korzystanie z internetu.

Najważniejsze nowe kierunki strategii OPS na lata 2017-2018

1. Obywatelski Parlament Seniorów będzie kontynuować kampanię na rzecz **poprawy sytuacji materialnej osób starszych**, w tym zwłaszcza **wypracowania zasad waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych** uwzględniających realny koszyk dóbr i usług dla gospodarstw emeryckich, zapewniający bardziej sprawiedliwy udział seniorów we wzroście gospodarczym kraju.
2. **Delegaci OPS z niepokojem obserwują sytuację wokół polskiego sądownictwa i wyrażają swoje stanowisko w tej sprawie.**

Zgodnie z Konstytucją sądy są władzą odrębną i niezależną od innych władz.

Niezależne sądy rozstrzygające zarówno spory pomiędzy obywatelami, jak i pomiędzy obywatelem a państwem, stanowią jeden z filarów demokratycznego państwa prawa.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowaniu sądów dotyczą przede wszystkim przewlekłości postępowań i sprawiedliwości wyroków. Te kwestie przede wszystkim powinna uwzględnić reforma sądownictwa.

Reforma funkcjonowania sądownictwa powinna być przeprowadzona z poszanowaniem zasad demokratycznego państwa prawa, w tym zapewniać system społecznej i instytucjonalnej kontroli oraz gwarancji jawności rozpraw. Apelujemy o zwiększenie udziału obywateli w proces wymiaru sprawiedliwości, poprzez reformę instytucji ławnika i zwiększenie katalogu spraw rozpatrywanych z ich udziałem, oraz wprowadzenie instytucji sędziego pokoju.

3. Odpowiedzialność zbiorowa wobec określonych zawodowych grup emerytów

Delegaci OPS zdecydowanie potępiają wszelkie zbrodnie komunistyczne.

Uważamy, że osoby za nie odpowiedzialne powinny być osądzone przez niezależne sądy.

Stosowanie jednak ustawowej odpowiedzialności zbiorowej wobec określonych grup zawodowych, w tym pracowników służb mundurowych, uznajemy za niesprawiedliwe oraz niezgodne z Konstytucją i standardami międzynarodowymi.

Obywatelski Parlament Seniorów zwraca się z wnioskami do Rządu RP w zakresie zdrowia i usług społecznych oraz godnej starości:

1. Zwiększenie środków na powszechny system opieki zdrowotnej, gwarantujących skuteczną i godną opiekę medyczną nad osobami w wieku podeszłym.
2. Zapewnienie działania, finansowania i ochrony przed likwidacją szpitalnych oddziałów geriatrycznych, które wielkim wysiłkiem własnym szpitali, a także przy wsparciu samorządu je utworzyły, adekwatnie do rosnącego zapotrzebowania seniorów na opiekę geriatryczną.
3. Opracowanie i wdrożenie Narodowego Planu Alzheimerowskiego, uwzględniającego potrzeby opieki zdrowotnej i społecznej nad chorymi na chorobę Alzheimera oraz wsparcie dla ich rodzin, opiekunów i wolontariuszy.
4. Wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego podjęcia działań ustawodawczych prowadzących do przywrócenia równego traktowania opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych.
5. Opracowanie i wdrożenie systemu wsparcia finansowego dla osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów.

*Delegaci zwracają się do władz publicznych, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, pracodawców i związków zawodowych o realizowanie **skoordynowanych działań polityki społecznej, gospodarczej i senioralnej, sprzyjających aktywnej, zdrowej i godnej starości**, w tym o tworzenie przyjaznej przestrzeni do działalności międzypokoleniowej i miejsc dziennego pobytu dla osób starszych oraz usuwanie barier architektonicznych.*

*Delegaci zwracają się do Prezydenta RP, Rady Ministrów, Sejmu RP, Senatu RP i organów samorządu terytorialnego o **przyjazne współdziałanie i stały dialog z organizacjami obywatelskimi reprezentującymi osoby starsze.***

*Delegaci zapraszają **wszystkie seniorki i seniorów, którzy w związku z obniżonym ustawowo wiekiem emerytalnym postanowili przejść na emeryturę, do kontynuowania aktywności obywatelskiej w różnych jej formach, w tym do współpracy z radami seniorów oraz Obywatelskim Parlamentem Seniorów i jego regionalnymi delegaturami.***